

INBLICKEN

Sista PAREn ut!

◀ Bo Dahlström i Arboga lägger sista handen vid en moderniserad landningsradar. Den sista i raden av många, som nu gör en fullgod insats på flottiljerna.

Men Bo och många andra kommer att sakna det roliga arbetet. Sid 6 – 7.

■ Modifiering
värd miljoner

sid 2

■ X2000 rusar fram
Inforum är med

sid 4

■ Planeringsamtal -
något att planera?

sid 9

Bengt-Olof Nygren, Roland Ahlberg och Curt Persson känner sig nöjda. Anledningen är en mångmiljonbeställning på modifiering av arméns väderradar.

Telub medverkar till bättre artilleriträffar

– Vi misstänker starkt att sektion Radarsystems kvalitetsarbete och projektsäkerhet är en av orsakerna till att de fick mångmiljonbeställningen, säger Peter Thornström.

Han gläds tillsammans med Curt Persson och de andra på

LYR.

Men nu när glädjeruset lagt sig börjar det hårda arbetet med att modifiera arméns väderradar PV-880.

Väderradarn är ett hjälpmedel vid artilleribeskjutning. En ballong med reflektor och temperatursond sänds iväg och följs sedan av radarn, som tar

fram uppgifterna om vindhastighet, vindriktning och temperatur. Denna information går sedan vidare till artilleriet. Uppgifter som är nödvändiga för träffsäkerheten.

Telub har under 80-talet varit central underhållsverkstad för väderradarn och har därför haft möjlighet att lära sig systemet och även sett vad som kan göras bättre i det. Detta har sedan gett Curt Persson anledning att ha diskussioner med användare och sakhandläggare på Försvarets mateielverk.

En mångmiljonorder tar man inte hem utan "besvärande" konkurrens. Offert- och förhandlingsarbetet, som har genomförts av Bengt-Olof Nygren och hans medarbetare, har därför varit omfattande och pågått i drygt ett halvt år. Men nu är beställningen i hamn och modifieringsarbetet kan börja.

Höga kvalitetskrav

Efter modifieringen kommer radarstationen att få högre tillgänglighet och bättre driftsäkerhet. Högre kvalitet är också ett krav från kunden bland annat för att stationen skall klara påfrestande transporter. Stationen flyttas med hjälp av terränglastbil.

Utrymmet för elverket skall byggas om för att det skall få rätt kylning. Telub i Östersund har gjort prototyp-modifieringen för detta, men ombyggnadsarbetet sker i Växjö.

Kretskorten skall bytas ut i manöverstativet. Dessutom skall ett antal elektriska och mekaniska detaljer modifieras.

Den första modifierade vagnen skall levereras i slutet av 1993 och den sista i slutet av 1994.

Då har ett tiotal man från i förshand sektion Radarsystem men också från installationsverkstaden inom avdelning Mobilteknik varit sysselsatta.

– Det förtroende kunden har för vår förmåga att tillgodose FMV:s mycket höga kvalitetskrav har vägt tungt när man bestämde sig för leverantör av modifieringsarbetet, menar Peter Thornström. Dessutom har projektledarkunskaperna kommit väl till pass. De blir mer och mer nödvändiga i den hårdnande konkurrensen.

Redaktör och ansvarig utgivare: Anita Björlin. Kontaktpersoner: Jan-Olof Björklund, Arboga tel. 0589-815 06, Hans Brännström, Östersund tel. 063-156 154, Stig Hedlund, Solna tel. 08-705 50 70. Redaktionens adress: Inblicken, Telub AB 351 80 Växjö tel. 0470-422 15 telefax 0470-289 51. Tryckeri: Telub Inforum AB, Växjö Upplaga: 1800

Om inget annat anges svarar redaktören för text och foto.

"Dyrbar" information måste återanvändas. När får vi verktygen för det?

I fjol startades inom Telub ett arbete med att bringa ordning och reda i vår dokumenthantering. Man ville också åstadkomma ett enkelt sätt att föra över dokument mellan olika datorsystem och därmed återanvända dokumentens innehåll.

Projektarbetet har nu pågått en tid. Hur långt har man kommit egentligen?

Vi har tidigare skrivit om projektarbetet som syftar till att ta fram förutsättningarna för en företagsövergripande strategi när det gäller dokumenthanteringen.

Projektet är av stor vikt, menar företagsledningen. Det handlar om att på bästa och effektivaste sätt förvalta det kunskapskapital som ligger i den mängd dokument som skapas inom företaget.

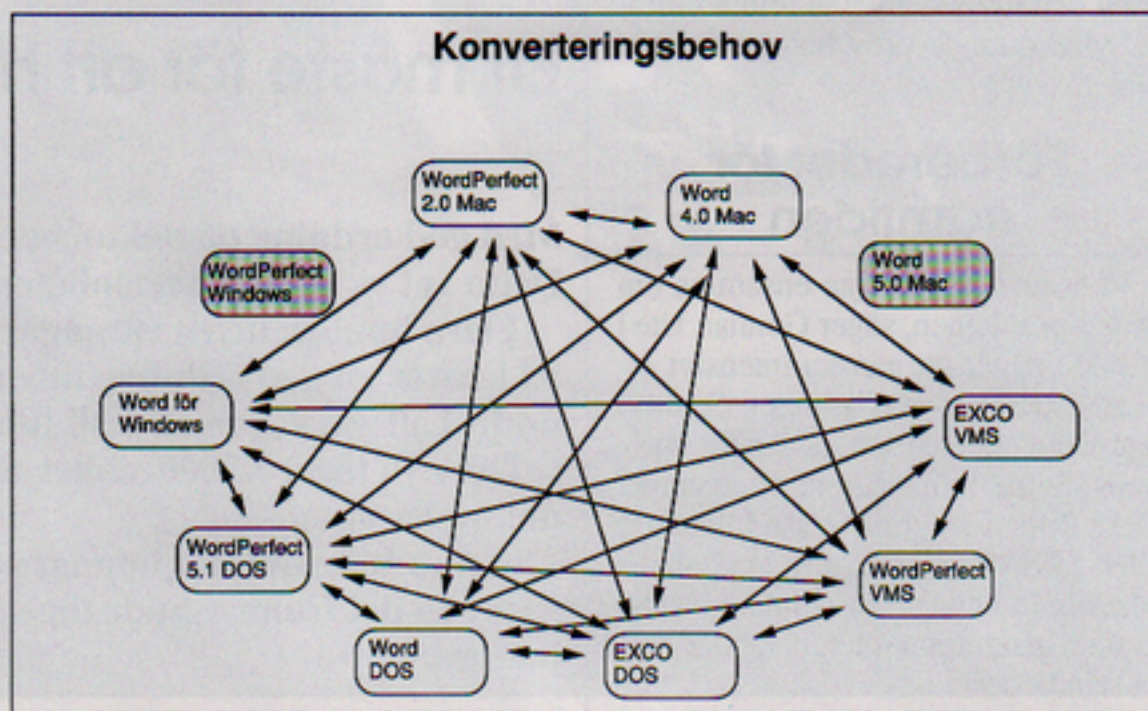
Projekt Beta, arbetsnamnet på projektet, består av fyra delprojekt: Dokumentadministration, Verktygslåda, Dokumentöverföring och Användarstöd. Dokumentadministration har Inblicken tidigare beskrivit.

Verktygslådan

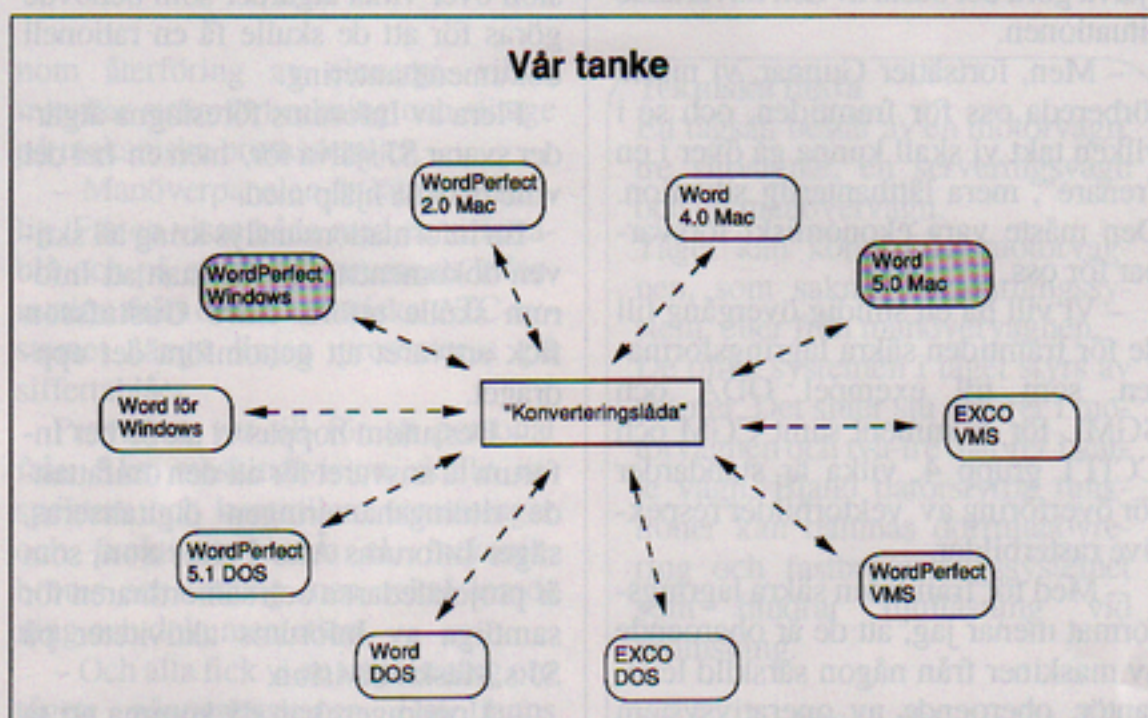
Låt oss nu dyka ner i Verktöglådan. Vilken typ av skiftnycklar, skruvmejslar och andra hjälpmedel finns i den?

Inte något av dem! Projekt Verktöglåda arbetar med att kartlägga vilka verktyg, d v s programvaror, som finns att tillgå och som gör det möjligt att på ett vettigt sätt återanvända information, som har skapats i en annan dator med något annat program än det man själv använder.

I dag är förhållandet det, att det är mycket besvärligt att försöka genomföra ett dokument- eller informations-

Här är några av de datorprogram eller verktyg Telub idag arbetar med. Och som synes är behovet av att konvertera stort.

Detta är projektgruppens långsiktiga mål. En mera lätthanterlig situation!

utbyte mellan olika datorer och program och inte heller riktigt tillförlitligt. Inte heller kan man "samförfatta", alltså arbeta på och kommunicera med varandra kring samma dokument. Därför är det angeläget att delprojektgruppen på kort sikt gör det bästa möjliga av den situation vi har

idag.

– Vi lovar dock icke guld och gröna skogar, säger **Gunnar Carlson**, Telub Inforum, ansvarig för delprojektet. Men resultatet av vårt arbete blir konkreta och relativt enkla konverteringsmöjligheter mellan somliga av våra olika miljöer, till exempel mellan

WordPerfect på PC och MS Word på Macintosh. I detta ligger också "inbyggd" en möjlighet att i högre grad än tidigare utnyttja gemensamma mallar när man arbetar med till exempel WordPerfect eller MS Word.

– Vi kommer dock inte att kunna konvertera fritt mellan *alla* de olika miljöer vi lever med, fortsätter Gunnar.

Hittills har ett antal prov gjorts där man fört över och konverterat text fram och tillbaka mellan olika miljöer. Motsvarande prov har gjorts med bilder.

Förbereder för framtiden

– Vi är naturligtvis inte ensamma om de här problemen, säger Gunnar. Ute i världen pågår ett ganska intensivt arbete med att ta fram "allmänna", internationellt erkända standarder för utbyte av digital information, till exempel ODA (Open Document Architecture) eller SGML (Standard Generalized Markup Language) samt inte minst att ta fram programvaror som stöder dessa standarder.

– Men det lär dock dröja ytterligare några år innan sådana programvaror är allmänt spridda. Därför måste vi själva göra det bästa av den nuvarande situationen.

– Men, fortsätter Gunnar, vi måste förbereda oss för framtiden, och se i vilken takt vi skall kunna gå över i en "renare", mera lätthanterlig situation. Den måste vara ekonomiskt försvarbar för oss.

– Vi vill ha en smidig övergång till de för framtiden säkra lagringsformaten, som till exempel ODA och SGML för dokument samt CGM och CCITT grupp 4, vilka är standarder för överföring av vektorbilder respektive rasterbilder.

– Med för framtiden säkra lagringsformat menar jag, att de är oberoende av maskiner från någon särskild leverantör, oberoende av operativsystem eller olika generationer av operativsystem. Kan man lagra information i ett neutralt format, så kan man också ta fram och återanvända informationen. Och det är ju dit vi vill komma, avslutar Gunnar.

Ordning och snabbhet kring dokumenten

Ett måste för att hinna med X2000

Med god ordning på dokumentationen sparar man pengar. Detta vet vi, och medvetenheten om det är stor även inom SJ.

Flera hundra tusen ritningar och tekniska beskrivningar hos SJ kräver en god ordning, inte minst för att SJ:s omfattande underhållsverksamhet skall fungera.

Det nya tåget X2000 ställer också krav på användarvänlig dokumentation.

Telub Inforum har hoppat på snabbtåget och är med på SJ:s och det framrusande tågets krav på rationell dokumenthantering.

Telub Inforum gjorde under hösten en sammanställning till SJ Maskindivision över vilka åtgärder som behövde göras för att de skulle få en rationell dokumenthantering.

Flera av Inforums föreslagna åtgärder svarar SJ själva för, men en hel del ville man ha hjälp med.

En informationsanalys kring all skriven dokumentation ville man att Inforum skulle utföra. Lars Gustafsson fick ansvaret att genomföra det uppdraget.

– Dessutom hoppas vi att SJ ber Inforum ta ansvaret för att den omfattande ritningshanteringen digitaliseras, säger Inforums Åke Pettersson, som är projektledaren och samordnaren för samtliga av Inforums aktiviteter på SJ:s Maskindivision.

– Uppdraget kan då komma att ta ett till två år att genomföra.

Åke hoppas att SJ kan komma att behöva Inforums hjälp även i fortsättningen.

– Jag ser framför mig att de kan behöva vår hjälp. Hittills har det rört sig om förbättring av dokumentationen för tekniskt underhåll, dokumentations- och ritningsinformationssystemen. Men kanske kan det bli mer. Vi

har ju hunnit skaffa oss en hel del kunskande inom multimedia!

Hissnande färd

Är man projektledare och involverad i SJ:s stora satsning på det nya tåget X2000 är det nästan självklart att man får chansen att åka med på en hissande sk leveransprov tur.

Åke Pettersson berättar hur det hela avlöpte.

– Tjugo tågsätt håller på att levereras från ABB och jag fick möjlighet att vara med på en av deras leveransprov turer. Färden gick från Stockholm till Skövde, en sträcka på 314 kilometer.

– Tågets interiör är attraktiv. Breda och bekväma fåtöljer och stora fönster gör resan angenäm. Tågets gång var fin när vi gled ut mot Stockholms förorter.

– Men det var naturligtvis förarplatsen som fångade mitt intresse mest. I 100 km/tim svischade vi förbi tunnelarna i Tullinge. Vi mötte ett annat X2000-tåg och kunde då beskåda lutningen av tåget.

– Genom en unik teknisk lösning, som innebär att tågsättet lutas som en motorcykel i kurvorna, kan det vanliga

Telub Inforum har hunnit med det nya tåget, SJ:s snabbgående X2000. Och Inforum hoppas på att få följa med även i SJ:s fortsatta satsning på rationell dokumenthantering. Foto: Åke Pettersson

järnvägsnätet användas för snabbtågen i farter upp till 200 km/tim. De höghastighetståg som finns i andra länder kräver mycket stora investeringar i speciella spårdragningar eftersom de tågen inte har denna lutningsteknik.

Imponerande acceleration

– Vi var flera med på den här provturen. Bland andra professor eremitus Folke Blomberg, gammal bekant för dem som studerat maskinkonstruktion på KTH. Professorns teknikintresse och kontakter med gamla elever gav honom tillfälle att delta i provturen. Han satt som klistrad vid förarplatsen hela vägen till Skövde.

– I 180 km/tim passerade vi Gnesta. Snart var vi uppe i 200 km/tim och den hastigheten kunde vi hålla större delen av sträckan. Vi hann till Skövde på 2 timmar och 10 minuter.

– Accelerationen är imponerande, framför allt i hög fart. Inbromsningarna görs med traktionsmotorerna ge-

nom återföring av elenergi, vilket minskar strömförbrukning och slitage på mekaniska bromsdelar.

– Manöverpanelen är lättöverskådlig. Farten visas både med en sifvertabla och på ett visarinstrument. Information från det automatiska ATC-systemet längs linjen presenteras på sifvertablaer.

Provturen var till för att personal från SJ:s maskindivision skulle inspektera och kontrollera utrustningar och funktioner inom el, mekanik, broms och lutning men också inredning och dokumentation.

– Och alla fick vi en uppfattning om tågets gångegenskaper. Det fanns mycket att diskutera när vi kom tillbaka till Stockholm. Till exempel hur fukt, is och löv påverkat rälsbeläggningen, och hur hydrauloljans tröghet och stötdämparna inverkat på tågets gångegenskaper.

– Men en sak är säker, X2000 är SJ:s trumfkort i kampen med flygbolagen.

Tekniska fakta

Ett tågsätt består av en motorvagn, tre sittvagnar, en serveringsvagn och en manövervagn.

Tåget kan köras från motorvagnen, som saknar korglutningssystem, eller från manövervagnen. De olika systemen i tåget styrs av datorer. Det sitter sju datorer i motorvagnen och två-tre datorer i varje vagn. Bland datorstyrda funktioner kan nämnas dörrmanövrering och fastbromsningssystemet som hindrar hjullåsning vid bromsning.

Effekt	3200 kW
Toppfart	över 250 km/tim
Lutning	max 6 grader

Antal sittplatser:	
Sittvagn	39
Serveringsvagn	17 utöver serveringsutrymme
Manövervagn	19 varav en rullstolsplats

Sista PAREn ut! Bara saknaden

Nygamla trotjänare nu i drift på flot

Bo Dahlström är på väg ner från den sista modifierade PAREn. Efter väl förrättat värv kan den sista förnygrade landningsradarn levereras till Flygvapnet.

Är det möjligt att känna vemod och saknad efter en landningsradar? Ja, det är det faktiskt om man har tyckt att arbetet med den varit roligt och stimulerande. Men man frågar sig oroligt nu, vad kommer efter detta.

Det var flera i Arboga som kände en smula svårmod inför den sista modifierade landningsradarns uttåg ur verkstaden.

– Det är en stor dag idag för oss, sa **Sten Bladvall** och **Roland Ohlsson**, när den första av Flygvapnets modifierade landningsradar, PN 671, skulle provas i verkligheten. Det skedde på F17 i Kallinge i juni 1989.

Totalt har 14 system genomgått en förnygringsprocess som inte engagerat enbart Sten och Roland på avdel-

ning Radar utan även verkstadsfolk från Teleanläggningar och Mekanik i Arboga.

Alla inblandade har levt med radarutrustningarna intensivt och hela tiden strävat efter att göra dem driftsäkrare

– Jag har ibland vaknat tidigt på mornarna och funderat och funnit lösningar på vissa problem, berättar **Lars**

"Skorpan" Pettersson på installationsverkstaden. Och då tyckte jag det var lika bra att gå hit och arbeta med dem, trots att klockan inte var mer än sex.

"Skorpan" entusiasm går inte att ta miste på.

Han har fått sitt smeknamn eftersom han då och då förser arbetskamra-

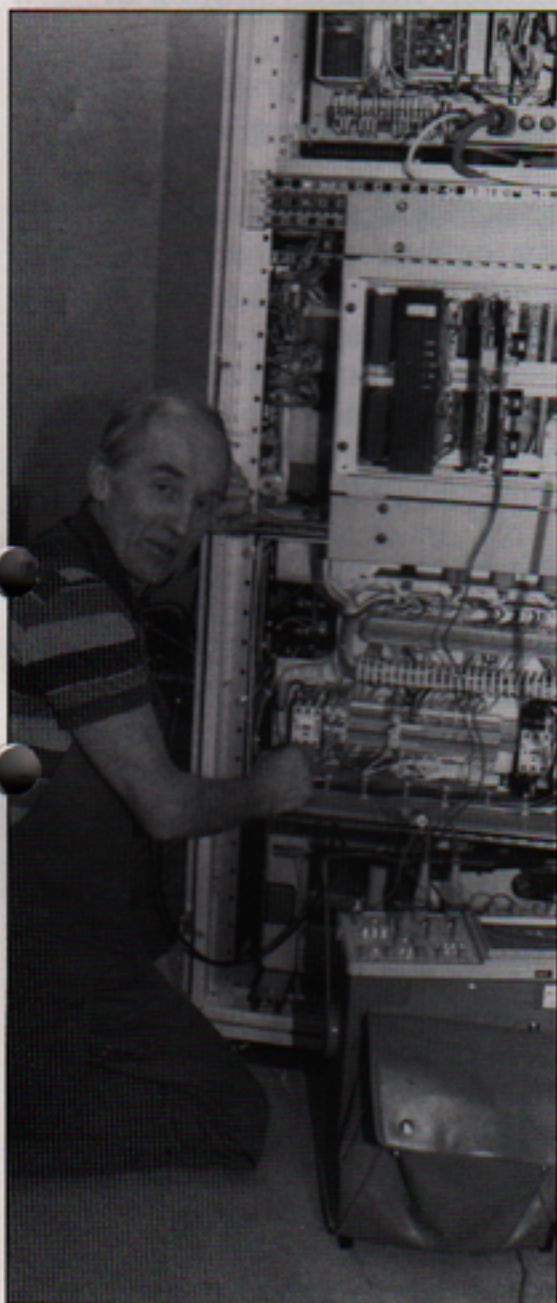
finns kvar flottiljerna

terna med gott hembakat kaffebröd. Han är alltså inte enbart intresserad av teknik. Innan den kom in i hans liv arbetade han inom bagerinäringen.

– Jobbet med PN 671-radarn har varit enormt roligt! Men vad kommer härnäst? Jag är inte bekymrad för egen del, mer för ungdomarna här, säger "Skorpan" oroligt.

Förbättringarna fortsätter

Den så omtyckta radarn är en s k PAR (Precision Approach Radar, precisionsinflygningsradar). Den kan arbe-

Lars Petterssons tankar har ofta varit sysselsatta med att ge radarns "hjärta" bästa tänkbara funktioner.

ta både som rundspanande övervakningsradar och som en sektorsökande precisionsradar. Den finns som reservsystem på många flygplatser i Sverige.

Flygledare och piloter är beroende av radarn vid dåligt väder och låg molnhöjd. Radarn är från 1965, men har nu blivit moderniserad av Telub, som förlängt dess liv med minst 15 år.

– Vi kommer dock att fortsätta att förbättra radarn, berättar projektledaren Rune Norelius på avdelning Radar. Synpunkter på förbättringar kommer kontinuerligt dels från dem som använder radarsystemet och dels från oss här på Telub.

Ett exempel på en påtaglig förbättring är det nya s k dagsljusfiltret som Sten Bladvall "uppfunnit". Filtret gör det möjligt för trafikledarna att i normalt ljus kunna läsa av radarskärmen. Inga mörka trafikledarrum behövs längre.

Förbättringsarbetet kommer dock i fortsättningen att ske ute på flottiljerna. "Hem" till Arbogaverkstaden kommer radarsystemen inte mer.

Befogad oro?

– Behöver man då vara orolig, Ingemar Eriksson? Kan avdelning Radar erbjuda lika intressanta uppdrag att arbeta med i framtiden?

– PN-671-projektet har varit unikt i den meningen att vi här fick ett uppdrag på en totallösning, allt ifrån konstruktion och tillverkning till dokumentation och utbildning.

– I modernare system kommer sannolikt en annan filosofi att tillämpas med flera leverantörer inblandade i samband med livstidsförlängningar av materielen. Vår roll blir mer systemintegratörens där vi medverkar i specifi- cering, konstruktionsgranskningar, leveranskroller m m samt installationer och driftsättningar av delar som konstrueras och tillverkas av andra. Omfattningen av våra uppdrag behöver inte bli mindre för det, varken till volym eller teknikinnehåll.

– I en vikande försvarsekonomi blir livstidsförlängningar allt mer aktuella och här kan Telub spela en allt mer betydande roll.

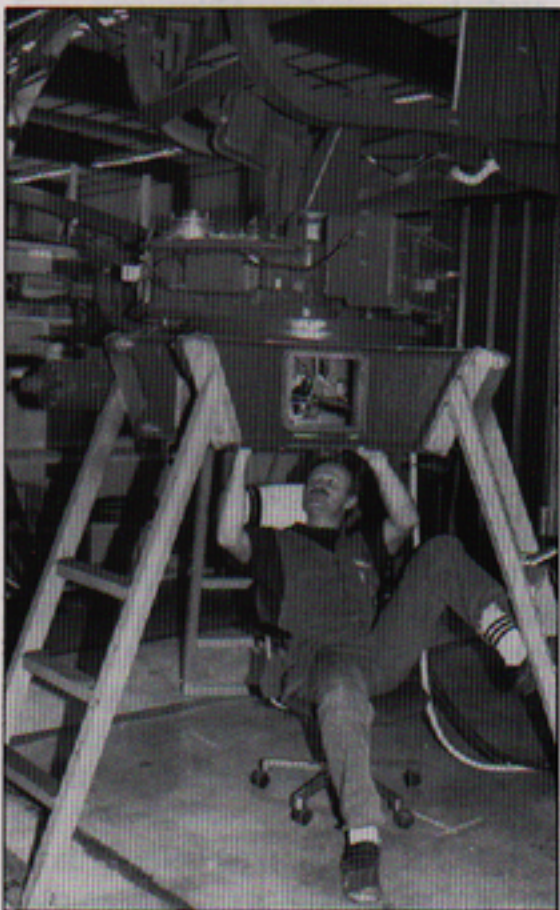
– Vi har inom PN-671-uppdraget visat upp att vår personal klarar av det mesta, och att kunden kan lita på att utlovade funktioner och leveranstider uppfylls när Telub står bakom dem.

Detta borgar för fortsatta uppdrag inom området livstidsförlängning.

– Inom radarområdet finns alltså inget skäl till oro. Våra möjligheter är stora, det gäller bara att ta tillvara dem på bästa sätt, avslutar Ingemar.

– Det har varit kul och intressant att få jobba med radarns indikator, tycker Lars Hahne.

Håkan Rymans ansvarsområde har varit under radarn.

Multimedia – värt en egen mässa Inforum var där

Multimedia – vi har hört ordet förr. Det har nu blivit ett begrepp. Och dessutom något som Inforums medarbetare blir allt mer intresserade av och kunniga i.

Därför var det självklart att Inforum skulle delta som utställare i årets multimedia-mässa i Linköping.

Esbjörn Lönnborg var en av våra deltagare. Han berättar.

Ett klarläggande först: Multimedia är ett datorbaserat system där text, bilder, ljud, rörliga bilder, animation etc används tillsammans. Multimedia är interaktivt.

Under tre dagar i februari arrangerades Multimedia 92 i Linköping. Det var tredje gången en multimediamässa hölls i Linköping. Den arrangerades i år av bland andra Sveriges Reklamförbund och Universitetet i Linköping.

Under de tre dagarna hölls förutom utställningen seminarier, konferenser och s k workshops.

Telub Inforum deltog både som ut-

ställare och föredragshållare. Det var Anders Rydberg som höll föredrag med temat "Enkla användargränssnitt för stora publikationsvolymer."

Dragplåster

Anders redovisade Inforums pågående projekt (FVSDUP) mot Försvarets materielverk. Ett projekt som började utvecklas under våren 1990 och vars mål är att skapa en snabb, kostnadseffektiv och säker datorstödd dokumenthantering samtidigt som informationen blir lättillgängligare för användarna av flygvapnets drift- och underhållspublikationer.

I sitt föredrag förevisade Anders en version av hur ett användargränssnitt ser ut för presentation av dokumentation på bildskärm. Detta användargränssnitt provas för närvarande av användare ute på flottilj.

Den här demonstrationen använde vi också som dragplåster i vår monter.

"Det bästa på utställningen"

Men det som imponerade mest på våra besökare i monter var en annan multimedialösning som baserade sig på en verkstadshandbok för lastbilar.

Detta var en av de få verkligt praktiska tillämpningar på utställningen och föranledde en av de andra utställarna att konstatera "detta är det bästa som visas på utställningen".

Att vara med som förstagångsutställare och få ett sådant betyg kan bara få oss ännu mer övertygade om att i botten på varje multimedialösning måste ligga en god informationslösning.

**Text och foto:
Esbjörn Lönnborg**

Celsius Fritid bildat

Koncernmästerskapen är räddade.

Celsiusmästerskapen ersätter FFV-mästerskapen.

Nästan samma dag som det kungjordes att Telub skulle gå in i Celsius-koncernen ställdes frågan: Hur går det med mästerskapen?

Ansvariga insåg att något måste göras. Celsius ledning sonderade möjligheterna att tillgodose de idrottsintresserade f d FFV:arna.

Nu är vi vid målet. Förbundet Celsius Fritid har bildats. Det skedde den 24 mars under ledning av Gösta Norman, som haft Celsius uppdrag att arbeta fram förslag till stadgar och kalla representanter för Celsiuskoncernens bolag till det första mötet.

Celsius Fritid är alltså en sammanlutning av föreningar av anställda inom Celsiuskoncernen som utövar motions- och friskvårdsaktiviteter.

Förbundets uppgift är att befrämja sammanhållning och god kamratanda inom Celsius genom att verka för tillkomsten av nya föreningar och arbeta för föreningens utveckling.

Det är också förbundets uppgift att anordna Celsiusmästerskap av olika slag.

Vid mästerskapstävlingar inom koncernen har även anställda, som inte är anslutna till någon förening, rätt att delta.

Bättre uppföljning – resultatet av enkäten

Planeringssamtal - hinder eller möjlighet? Besvikelse eller förhoppning?

Planeringssamtal - något man struntar i? Eller något man räknar med?

En enkät skulle ge ansvariga svar.

Svaren eller snarare brist på svar oroar. De få svar som lämnats, oroar också till en del.

Regelbundna planeringssamtal är ett led i personal- och kompetensutvecklingen. Det har man från fack och ledning sagt i 15 år och det står dessutom inskrivet i Telubs Personalpolitik.

Hur fungerar det i verkligheten?

Det fanns en känsla av att man inte på alla håll inom företaget ställer sig bakom den viljeyttring som finns inskriven i Personalpolitiken. Det fanns också misstankar om att man inte tar sig tid att genomföra planeringssamtal. Och i de fall samtalen hålls, vilken kvalitet är det på dem? Har man förmåga att fullfölja överenskomna aktiviteter?

Funderingarna och misstankarna att inte allt var så bra som det skulle var flera. De fackliga klubbarna och företagsledningen tog därför initiativ till en enkätundersökning. Kjell Juhlander har genomfört undersökningen.

Nu finns svaren på misstankarna.

Varför så få svar?

I genomsnitt har endast hälften av alla tillfrågade besvarat enkäten. På sina håll är det ännu lägre. Det är inte vad Kjell hade hoppats på.

– Orsakerna till den låga svarsfrekvensen kan man bara spekulera i, säger Kjell.

Är man besviken på att man inte blivit erbjuden planeringssamtal och därför slängt enkäten i papperskorpen? Eller vill man över huvud taget inte befatta sig med begreppet plane-

ringssamtal? Eller fungerar planeringssamtalen utmärkt på avdelningen och därför engagerar man sig inte i enkäten?

Enkäten i sig har alltså fött nya frågor.

Bra och dålig

Tittar man då på hur många av dem som besvarat enkäten och som haft planeringssamtal framstår sektor Ledningssystem som en bra förebild. 90 procent (!) har haft planeringssamtal.

En mindre bra förebild är staberna. Mer än hälften av dem som besvarat enkäten har inte haft planeringssamtal med sin chef under de senaste två åren.

Naturligtvis är även kvaliteten på genomförda planeringssamtal av vikt. På en skala från 0 – 100, där 0 är dålig kvalitet och 100 utmärkt, ligger genomsnittet på 58 procent.

De som deltar i och håller planeringssamtal har alltså en bit till att gå då det gäller att ha ett bra samtal.

I enkäten fanns möjlighet att ge kommentarer och ur dessa skymtar på sina håll lite besvikelse över att inte planeringssamtalens överenskommelser hållits. "Det är lättare att tala än att handla", "ord och handling har varit åtskilda" är exempel på kommentarer.

Finns viljan?

– Vi är bra på att informera om planeringssamtalens betydelse och vad dessa bör omfatta, men vi måste förstå att det inte räcker, säger Kjell besviket.

– Men jag ser i enkätsvaren, fortsätter Kjell, att de chefer som deltagit i utbildningen Planeringssamtal har "klarat" sig ganska bra, både då det gäller antal genomförda samtal och kvaliteten på dem.

– Den låga svarsfrekvensen och den på sina håll låga procentsatsen av hållna planeringssamtal bör väl oro ledningen, Kenth-Åke Jönsson? Är ledningens vilja och krav på cheferna inte tillräckligt tydliga?

– Det finns inga som helst otydligheter om vad ledningen vill i den här frågan. Varje medarbetare har rätt till planeringssamtal. Men vi har varit dåliga på att följa upp om det sköts på det sätt som det är avsett. På den punkten skall jag föregå med gott exempel framöver och förhöra mig om mina underställda har hållit planeringssamtal med sina medarbetare.

– Varje led måste se till att nästkommande led genomför planeringssamtalen på ett tillfredsställande sätt.

– Medarbetarna kan också påverka genom att ställa krav på sina chefer. Blir det likväl inte något planeringssamtal kan medarbetaren gå vidare med frågan.

Ställ själv krav

Hur reagerar facket på enkätens resultat?

– Det bekräftar våra misstankar! säger Gert Brushammar, CF-klubben. Jag menar att ledningen måste bli tydligare i sina krav. Den måste klart tala om vad man förväntar sig av cheferna men också av övriga medarbetare. Både chef och medarbetare har ansvar. Och det måste ges förutsättningar för att genomföra bra planeringssamtal till exempel genom utbildning.

– Jag är oroad över den dåliga uppföljningen av överenskommelser, som görs vid planeringssamtalen, säger Börje Green, Tjänstemannaklubben i Solna.

– Men nu vill jag se framåt, fortsätter Börje. Nu handlar det om att vi alla skall medverka till att förverkliga företagets intentioner genom att utbilda oss och använda tillgängliga hjälpmedel. Det viktiga är inte att vara perfekt med en gång, utan att komma igång. Det finns många tillfällen senare där vi kan bli bättre, delvis utifrån den erfarenhet vi får från de första planeringssamtalen.

Sjuklönen de 14 första sjukdagarna

Som väl alla känner till vid det här laget betalas numera sjuklönen för de första 14 dagarna av arbetsgivaren. Både sjuk- och friskänmälan måste därför göras till Telub enligt broschyren "Sjukfrånvaro och rehabilitering". Lönekontoret måste dessutom ha sjukintyg från och med 8:e sjukdagen.

Reglerna för hur sjuklönen beräknas är klara inom de flesta avtalsområdena. För samtliga avtal gäller att sjuklön utbetalas för exakt den tid man är sjuk, till exempel 4,1 timmar.

Här följer reglerna för respektive avtal.

PTK

$$\text{Sjuklönen per timme} = \frac{\text{månadslönen} \times 12,2}{52 \times \text{veckoarbetstiden}} \times 75 \% \text{ respektive } 90 \%$$

75 % gäller de första tre dagarna, som man skulle arbetat om man inte varit sjuk. 90 % gäller för övrig sjukfrånvarotid t o m 14:e kalenderdagen. Om tjänstemannen skulle arbetat på förskjuten arbetstid, utges dessutom 75 resp. 90 % av den skiftersättning som skulle utbetalats.

På lönespecifikationen ser det ut så här vid exempelvis frånvaro 920113-920121:

Månadslön: 15.015,-

Sjukavdrag dag 1-14	920113 - 920115	24,3 tim á 88:07	2.140:10
Sjukavdrag dag 1-14	920116 - 920121	32,4 tim á 88:07	2.853:47
Sjuklön 75 %	920113 - 920115	24,3 tim á 66:05	1.605:02
Sjuklön 90 %	920116 - 920121	32,4 tim á 79:26	2.568:02

Metall

För de tre första sjuklöneberättigade dagarna i sjukperioden är sjuklönen 75 % av arbetstagarens timlön.

Från och med den fjärde sjuklöneberättigade dagen är sjuklönen 90 % av timlönen.

Till ovanstående kommer 75/90 % på eventuell ob-ersättning, som skulle utbetalats om arbete utförts.

Hotell och restaurang

För de tre första sjuklöneberättigade dagarna i sjukperioden är sjuklönen 75,5 % av arbetstagarens timlön.

Från och med den fjärde sjuklöneberättigade dagen är sjuklönen 90,5 % av timlönen.

Ovanstående inkluderar sjuklön för eventuell ob-berättigad arbetstid.

Fastighetsanställdas förbund

Förhandlingarna om sjuklönebestämmelserna är ej klara. Tills vidare tillämpas samma regler som för Metall.

SF

Inte heller här är förhandlingarna klara. Tills vidare tillämpas samma bestämmelser som för PTK.

Solveig Karlsson
Lönekontoret

Årets ros

Det kom ett brev...

"Bättre sent än aldrig!

Jag skulle vilja ge Kopieringen på Telub Inforum årets ros 1991. Kopieringen har ALLTID ställt upp när jag kommit och velat ha kopiering, inbindning etc, även om jag kommit så sent att jag knappast ens vågat hoppas själv. Med Johnny i spetsen värnar man om service till oss som anlitar deras tjänster, och man blir alltid väl bemött!

I mitt tycke är kopieringen ett föredöme för hela Inforum, och det känns tryggt att ha dem 'i ryggen'!
TACK ALLA NI PÅ KOPIERINGEN!

IDS/Peter Bergström"

Instämmer, säger denna tidnings redaktion, som tycker att rosen även kan omfatta Repro, Tryck och Foto.

Tack

Ett hjärtligt tack till företag och arbetskamrater för blommor och presenter på min 50-årsdag.

Karl-Erik Lindholm
KÖS

Ett hjärtligt tack till arbetskamrater och övriga vänner för blommor, presenter, telefonsamtal, brev och besök under min pågående sjukdom. Ni skall veta att det värmer!

LYMF/Olle Larsson

Tjänsteförändring

Bo Simonsson från TMV till LLU

Slutat

Bo Eriksson/INT
Martin Frank/INS
Jan Cederlund/IMF
Gerhard Weijnblad/IRD
Katarina Olson/LRV

Utbildning

Aktuella interna kurser

Kurs:	Datum:	Ort:	Sista anm.dag:
Kalkylprogram 20/20, grund	7-8/4	Växjö	27/3
WordPerfect, grundkurs	14-15/4	Växjö	3/4
Projektarbete, grundkurs	3-5/6	Växjö	3/5
Projektledning för teknikinformatörer	Våren 92	Växjö	27/3
Planeringssamtal	12-13/5	Växjö	16/4
Konsultutbildning, steg 1, konsultrollen	13-15/5	Internat	10/4
Konsultutbildning, steg 2, kundkontakt	10-12/6	Växjö	8/5
Konsultutbildning, steg 4 uppdragsledning/projektledning	9-11/6	Växjö	8/5
Effektivare internmöten	19-20/5	Växjö	15/4
Störsäkra kretskort och system	14/5	Växjö	16/4
Kurs f ordersammanhållande	20/5	Växjö	30/4

Ytterligare upplysningar lämnas av utbildningsavdelningen, som också tar emot din anmälan.

Jourhavande fotograf

I Telubs Fotoklubb, Växjö, finns en fotojour som är beredd på att rycka ut när det behövs. Till exempel på träffar, resor, fester. De tar både med svart/vitt och färg, även dia. De kan göra bildutställningar, collage och bildspel.

Pris: 100 kr/rulle (svart/vit), kontaktkarta på korten ingår.

Pris: Kopia 13x18 10 kr
18x24 15 kr

Ring Anders Wigh/KSUR, ankn 207, så skickar han en fotograf.

Ny reseräkning medför enklare hantering

Vi har tidigare kunnat läsa i Inblicken att vi tagit fram en ny resepolicy och nytt reseavtal med syfte att hålla nere våra och kundernas kostnader för våra tjänsteresor.

Detta innebär bland annat en ny typ av reseräkning, som till vissa delar blir enklare att hantera än det är idag.

Det är viktigt att även våra datastödssystem anpassas till det nya.

En projektgrupp arbetar därför med att bland annat förändra hanteringen av reseordrar och reseräkningar.

De nya rutinerna skall gälla från och med juli och innebär främst två stora förändringar beträffande reseräkningarna:

1) Den resande behöver inte känna till traktamentsbelopp, bilersättnings storlek och dylikt. Har man bara fyllt i vissa grunduppgifter, till exempel avrese- och hemkomsttider, antal körda kilometer och antal fria målti-

der, så beräknas traktamenten, bilersättning, restidsersättning och dylikt med datorns hjälp. Vilken ersättning man får för resan, uppdelat på skattepliktiga och skattefria belopp och i vilken lön ersättningen utbetalas, framgår av det reseräkningsbesked man får, när lönekontoret registrerat reseräkningen.

2) För att få en samlad bild av alla reskostnader för en tjänsteresa och kunna fakturera hela resan samtidigt, skall samtliga reskostnader tas upp på reseräkningsblanketten. Det kan till exempel gälla flygbiljetter och hotellkostnader, vilka idag går in i ekonomisystemet först när leverantörsfakturan kommit till Telub.

Även logi i företagslägenheter och antal kilometer med firmabil/fri bil tas upp på reseräkningen, eftersom det nya reseräkningssystemet kan hantera maskinnummer.

Standardpriser

En annan nyhet blir, att datasystemet skall kunna hantera standardpris-

debitering för övernattnings- och bilkostnader. Vilken faktureringsprincip som gäller för en viss resa – standardpris, bok och räkning eller fast pris – markeras i orderregistret.

För närvarande finns standardpriserna enbart i ramavtalet med FMV och de gäller först från och med den 1 juli 1992.

Skillnaden mellan standardpris och verklig kostnad hamnar på den resandes ansvarsområde.

Uppföljning

För att kunna följa upp att inga reskostnader glömts att tas upp på reseräkningen, blir det viktigt att anställningsnummer + reseräkningsnummer används som identifikation på alla resehandlingar, till exempel vid beställning av färdbiljetter hos resetjänst.

I början av juni kommer alla att få närmare information om de nya rutinerna och den nya reseräkningsblanketten.

Solveig Karlsson

Nya krafter i Konstklubben

Konstklubben Telub, Växjö, har haft årsmöte.

Ny styrelse har valts. Ordförande för 1992 är Ola Kallin, som tar över efter Anita Björlin, som dock finns kvar bland ledamöterna.

Två nya entusiastiska styrelsemedlemmar har kommit till. Det är Annika Viksten, suppleant, och Christer Magnusson, ordinarie.

Christer har dessutom fått ta över kassörsysslan efter Karin Hirtberger, som tycker att det räcker med att vara sekreterare. Under 1991 var hon både sekreterare och kassör.

Årsmötet beslöt att årsavgiften för medlemmarna är oförändrad, d v s 175 kronor.

Nyttillkomna medlemmar, som ännu inte fått sitt medlemskort skall kontakta Karin Hirtberger. Hon lämnar då också ut foldern "Grafiska tekniker", som hon tagit fram.

Styrelsen består av:

ordförande Ola Kallin

ledamöter Tore Persson

Anita Björlin

Christer Magnusson

Karin Hirtberger

suppl

B-L Bergström

Ann-Charlotte Prihm

Göran Smith

Annika Viksten

Ny konstklubb i vardande! Utställning inspirerar

Tack vare Junith Blomqvist, Maria Bruzelius, Liza Sundin och Ulla Jansson har begåvningarna inom konst och konsthantverk på Telub i Arboga fått en fin inramning av sina alster. En utställning som uppskattats mycket.

Foto: Börje Nilsson

Konsthantverk av hög klass och fina oljemålningar utställda på Telub i Arboga hjälper kanske till att skapa intresse för att starta en konstklubb även i Arboga.

Hasse Hasselström kom en dag med idén om att hålla "vårsalong" på Telub i Arboga. Måhända har han inspirerats av Vårsalongen på Liljevalchs Konsthall i Stockholm eller av Telubs i Växjö "höstsalong".

En söndagseftermiddag förverkligades idén av Liza Sundin, Junith Blomqvist, Maria Bruzelius och Ulla Jansson. Anställdas alster fick en fin inramning.

– Utställningen har uppskattats

enormt, dels av oss som jobbar här och dels av besökare, berättar Rune Norelius, som är en av flera som gärna ser att en konstklubb kommer igång och att styrelse kan väljas.

Utställningen är strategiskt placerad i receptionen. Ingen kan undgå att se arbetskamraternas konstverk och de har blivit samtalsämnet vid kafferasterna.

– Eftersom utställningen har blivit så uppskattad kommer vi att göra något liknande nästa år, säger Rune.

Låt oss hålla tummarna för att även våra konstintresserade kamrater i Arboga nu får en egen konstförening. Det finns gott hopp om det. Före utställningen hade ett 40-tal anmält sitt intresse. Under utställningen kom lika många till!

1991

Inblickens ekonomiextra

april 1992

1991 har fö

- God stabilitet och positiv utveckl
- Att lågkonjunkturen påverkat volym och lönsamhet för
- Telubs övertagande och integration av
- Reorganisation och stabiliserin
- Övertalighet inom främst Telea
- Den organiska tillväxten av etable
- Ett mycket gott ekonomiskt

Marknad

Kundstrukturen för Telub har under 1991 inte haft någon markant förändring från 1990.

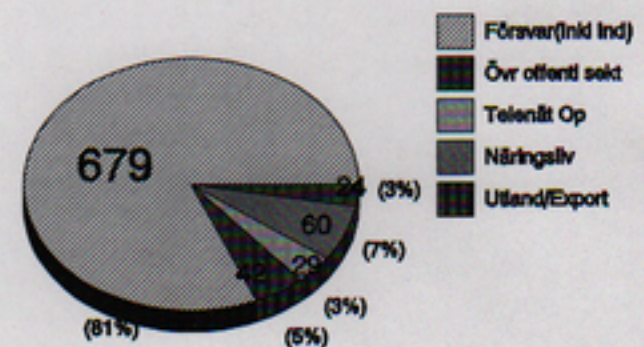
Vi har haft en god stabilitet och positiv utveckling då det gäller försvarsmarknaden, som svarar för 80 procent av vår fakturering. FMV är huvudkunden och inom FMV utgör Elektro- och Underhållsavdelningarna våra största uppdragsgivare.

Vi har också haft en fortsatt volymökning inom övriga offentliga sektorn och hos telenätoperatörer.

Vi går in i 1992 lika starka som vi lämnade 1991, d v s orderstocken är i nivå med den utgående för 1991. Efterfrågan på våra tjänster skiljer sig dock markant mellan våra verksamheter.

Fakturering per marknad

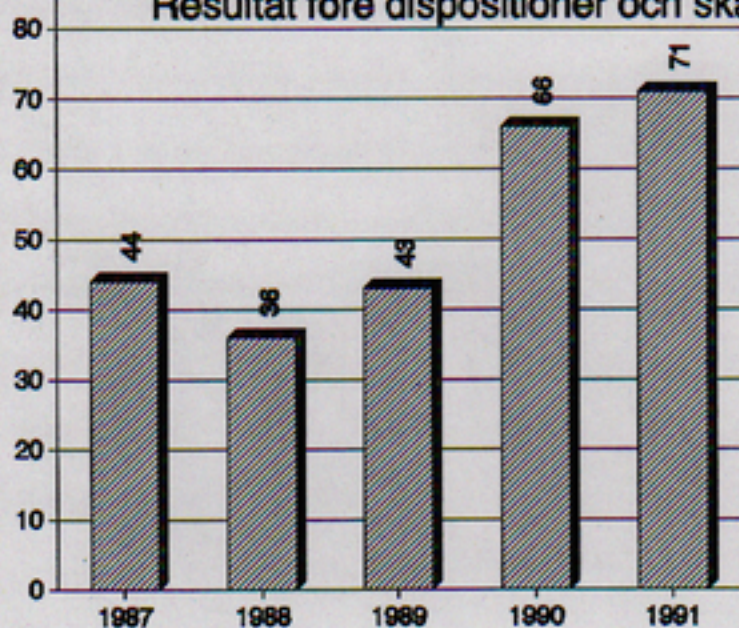
Telubgruppen 1991 Mkr

Total Fakturering 1991 834 Mkr

Telubgruppens resultatutveckling

Resultat före dispositioner och skatt

Resultat

Den goda resultatutvecklingen har huvudsakligen åstadkommit genom en väsentlig kostnadsänkning, som erhållits bland annat genom en ny och effektivare organisation. Vi får gå tillbaka till 1985 för att finna samma motsvarande nivå och räntabilitet för Telubgruppen.

Faktureringen uppgick till 834 miljoner kronor och soliditeten ligger på 36 procent, vilket måste anses vara mycket bra.

Året innehöll dock vissa besvikelser. Belägningsproblem inom vissa enheter ledde till en övertalighet som medförde kostnader.

Affärsenheternas operativa nettoresultat är tillsammans 60 miljoner kronor, vilket är 20 miljoner kronor bättre än fjolåret.

Vår ekonomiska ställning har stärkts under året. Vi har också under 1991 köpt fastigheterna i Arboga och Östersund, där vi bedriver verksamhet. Trots detta är likviditeten god.

Vinstutdelningen till Celsius motsvarar den skattekostnad vi skulle haft om vi inte haft möjligheten att nyttja ägarens förlustavdrag.

Telub präglats av:

ing på huvudmarknaden försvaret.

affärsverksamheter mot industri och övriga näringslivet.

Ground Support från FFV Aerotech AB.

g av Telub Inforum Services Ltd.

anläggningar och Telub Inforum.

erad verksamhet har bromsats upp.

resultat på 71 miljoner kronor.

Personal

Personalsituationen har under det gångna året varit något annorlunda.

De senaste årens svårigheter att rekrytera har förbytt till det motsatta på grund av konjunkturläget. Personalomsättningen har därav sjunkit och särskilt märkbart har

detta varit i Stockholm, där omsättningen tidigare var högre än på övriga orter.

Man har också arbetat med belysningsproblem som lett till övertalighet.

Antal befattningar under 1991

ökade med 10 procent till 1.378. Ökningen är helt hänförlig till övertagandet av Östersundsverksamheten.

Kenth-Åke Jönsson kommenterar det gångna året samt hur han ser på 1992:

– Som helhet betraktat var 1991 ett mycket bra år för Telub med en stabil

verksamhet inom de flesta affärsenheterna.

– Vi räknar med att även 1992 kommer att bli bra, men på längre sikt måste vi nog räkna med en kärvare

försvarsmarknad. Det är därför viktigt att vi använder genererade vinstmedel för att utveckla Telub så att vi stärker oss även utanför den traditionella försvarsmarknaden.

	Fakturering	(föreg år)	Befattningar	(föreg år)
Kommunikationssystem	212 Mkr	189 Mkr	275	265
Ledningssystem	187	183	267	241
Systemsupport	135	62	228	81
Teleanläggningar	193	170	221	222
Telub Inforum, Sverige	82	79	120	126
Telub Inforum, England	31	48	71	150

Kommunikationssystem har haft en fortsatt stabil utveckling under året där de affärsmässiga målen mot såväl försvarsmarknaden som myndighetsmarknaden uppnåtts med god lönsamhet.

Ledningssystem ordergång från försvaret har utvecklats bra under året. Det innebär att orderstocken bibehåller sin höga nivå. Sektorns resultat ligger under ursprunglig budget beroende på problem inom Systemutveckling.

Systemsupport bildades under året och övertagandet av division Ground Support i Östersund har redan gett

positiva marknadseffekter.

Arbetet med att integrera organisationen har gått bra men medfört vissa extra kostnader.

Utgångsläget inför 1992 är gott.

Teleanläggningars entreprenadverksamhet utvecklas stabilt. Projektförskjutningar från FMV har skapat övertalighet inom mobilteknik, som ger en negativ resultatutveckling.

Organisationen är nu anpassad och möjligheterna att återgå till 1990 års vinstnivå är goda.

Telub Inforum, Sverige, befinner sig i en förlustsituation på grund av

lågkonjunkturen. Ett omfattande åtgärdsprogram har satts in och organisationen har anpassats till en lägre efterfrågenivå.

Telub Inforum, England, har rekonstruerats enligt planerna och verksamhetens utvecklingsmöjligheter bedöms som goda trots en fortsatt kärv engelsk ekonomi.

Intern Service har genomfört ett stort förändringsarbete under året. Resultatförbättring har uppnåtts bland annat genom rationaliseringar i serviceorganisationen samt genom lägre kostnader i fastighetsförvaltningen.

